

دانشگاه اراک

دانشکده علوم انسانی گروه تربیت بدنی

پایان نامه دوره کارشناسی ارشد تربیت بدنی (گرایش مدیریت ورزشی)

عنوان:

وضعیت محیط پرورش استعداد در ورزش هاکی استان مرکزی از دیدگاه ورزشکاران

استاد راهنما:

دکتر اسفندیار خسروی زاده

استاد مشاور:

دکتر حسن خلجی

پژوهشگر:

بهروز رحمانی

تابستان ۱۳۹۳

« صورت جلسه دفاع از پایان نامه کارشناسی ارشد »

با تأییدات خداوند متعال و با استعانت از حضرت ولی عصر (عجل الله تعالی فرجه الشریف)

جلسه دفاعیه پایان نامه کارشناسی ارشد آقای بهروز رحمانی شماره دانشجویی ۹۱۱۱۳۶۱۱۰۱ رشته تربیت بدنی گرایش مدیریت ورزشی

تحت عنوان: وضعیت محیط پرورش استعداد در ورزش هاکی استان مرکزی از دیدگاه ورزشکاران با حضور هیأت داوران در محل سالن دفاعیه دانشکده علوم انسانی در تاریخ ۹۳/۰۷/۰۹ تشکیل گردید.

در این جلسه، پایان نامه با نمره (به عدد، به حروف..... مورد قبول (P) (F) تمدید مهلت دفاع (طبق صورت جلسه) (EP) و با درجه: عالی (P-Ex) بسیار خوب (P-VG) خوب (P-Go) قابل قبول غیر قابل قبول مورد دفاع قرار گرفت.

نام و نام خانوادگی	سمت	مرتبۀ علمی	امضاء
دکتر اسفندیار خسروی زاده	استاد راهنمای اول	استادیار	
دکتر حسن خلجی	استاد مشاور اول	دانشیار	
دکتر علیرضا بهرامی	داور داخلی پایان نامه	استادیار	
دکتر ابوالفضل سجادی	نماینده تحصیلات تکمیلی		

جهت افزایش فضا در جدول، هر يك از سمت ها كه در پایان نامه مصداق ندارد، حذف گردد.

دفاع مطابق مجوز اخذ شده و ضوابط و آیین نامه دوره کارشناسی ارشد صورت پذیرفته است و نتیجه آن مورد تایید است.

تحصیلات تکمیلی دانشکده

و من التوفیق

تقدیم به :

پدر و مادر مهربانم

و همه کسانی که بر گردن ما حق دارند...

سپاسگذاری

بر خود واجب میدانم از استاد گرامی جناب آقای دکتر اسفندیار خسروی زاده که با راهنمایی های دلسوزانه، کمک های فراوانی در جهت پیشبرد این پژوهش انجام دادند سپاسگذاری نمایم. همچنین از استاد ارجمند جناب آقای دکتر حسن خلجی که همیشه با مشاوره های راهگشا ما را راهنمایی کردند تشکر و قدردانی نمایم و نیز از استاد گرانقدر جناب آقای دکتر علیرضا بهرامی که زحمت داوری این پایان نامه رو کشیدن صمیمانه تشکر و سپاسگذاری کنم.

شور اخلاق پژوهش

با استعانت از خدای سبحان و با اعتقاد راسخ به اینکه عالم محضر خداست و او، همواره ناظر بر اعمال ماست و به منظور انجام شایسته‌ی پژوهش‌های اصیل، تولید دانش جدید و بهسازی زندگی بشر، ماد انجویان و اعصابی هیات علمی دانشگاه و پژوهشگاه‌های کشور:

تمام تلاش خود برای کشف حقیقت و حفظ حقیقت به کار خواهیم بست و از هر گونه جعل و تحریف در فعالیت‌های علمی پرهیز می‌کنیم. حقوق پژوهشگران، پژوهشگران (انسان، حیوان، گیاه و اشیاء) سازمان‌ها و سایر صاحبان حقوق را به رسمیت می‌شناسیم و در حفظ آن می‌کوشیم. به مالکیت مادی و معنوی آثار پژوهشی ارجح می‌نیم، برای انجام پژوهش‌های اصیل، اهتمام ورزیده و از سرقت علمی و ارجاع نامناسب اجتناب می‌کنیم. ضمن پابندی به انصاف و اجتناب از هر گونه تبعیض و تعصب، در کلیه‌ی فعالیت‌های پژوهشی، بر بیانی عادلانه اتخاذ خواهیم کرد. ضمن امانت‌داری، از منابع و امکانات اقتصادی، انسانی و فنی موجود استفاده بهره‌ورانه خواهیم کرد. از انتشار غیر اخلاقی نتایج پژوهش نظیر انتشار موازی، همپوشان و چندگانه (کله‌ای) پرهیز می‌کنیم. اصل محرمانه بودن و رازداری را محور تمام فعالیت‌های پژوهشی خود قرار می‌دهیم. در همه‌ی فعالیت‌های پژوهشی به منابع ملی توجه کرده و برای تحقق آن می‌کوشیم. خویش را ملزم به رعایت کلیه‌ی بنحای علمی رشته خود، قوانین و مقررات، سیاست‌های حرفه‌ای، سازمانی، دولتی، و راهبردهای ملی در همه‌ی مراحل پژوهش می‌دانیم. رعایت اصول اخلاق در پژوهش را اقدامی فرسنگی می‌دانیم و به منظور بالندگی این فرسنگ به ترویج و اشاعه‌ی آن در جامعه اهتمام می‌ورزیم.

نام و نام خانوادگی دانشجو: **بهروز رحمانی**

تاریخ:

امضاء:

استاد راهنما: **دکتر اسندیار خسروی زاده**

تاریخ:

امضاء:

چکیده

هدف از این پژوهش بررسی وضعیت محیط پرورش استعداد در ورزش هاکی استان مرکزی از دیدگاه ورزشکاران است. جامعه آماری پژوهش شامل تمام ورزشکاران هاکی استان مرکزی بودند که به صورت منظم و پیوسته فعالیت داشتند و تمامی آنها به عنوان نمونه انتخاب شدند ($N=73$). روش پژوهش توصیفی از نوع زمینه یابی و از لحاظ هدف کاربردی است. ابزار اندازه گیری، پرسش نامه محقق ساخته محیط پرورش استعداد بود که روایی صوری آن توسط ۱۰ نفر از اعضای هیئت علمی تایید شد و همچنین روایی سازه آن از طریق تحلیل عاملی اکتشافی و تحلیل عاملی تاییدی ($KMO=0/617$) محاسبه گردید و نیز پایایی آن از طریق آزمون آلفای کرونباخ برابر ($\alpha = 0/858$) بدست آمد. دادهها با استفاده از آزمون فریدمن تحلیل شدند. نتایج پژوهش نشان داد در محیط پرورش استعداد در ورزش هاکی به ترتیب به خرده مقیاس های پرورش بلند مدت، برقراری ارتباط، شبکههای حمایتی، اصول پرورش بلند مدت، آمادگی کیفی، حمایت مالی، محیط حمایتی تلاش برانگیز و درک ورزشکار توجه شده است. بر این اساس، پیشنهاد میشود خرده مقیاسهایی که بیشتر مورد توجه بودهاند، همچنان مدنظر قرار گیرند و در مورد خرده مقیاسهایی که کمتر مورد توجه بودهاند، تدابیر و اقدامات لازم اندیشیده شود.

واژگان کلیدی: استعدادیابی، محیط پرورش استعداد، ورزش هاکی، ورزشکار

صفحه	فصل اول: کلیات تحقیق	عنوان
2.....		مقدمه تحقیق:
4.....		عنوان مسأله
7.....		اهمیت و ضرورت تحقیق
8.....		اهداف تحقیق:
8.....		هدف کلی
8.....		اهداف اختصاصی
8.....		سوالات تحقیق
8.....		قلمرو تحقیق
8.....		محدودت‌های تحقیق
9.....		تعریف واژه‌ها و اصطلاحات
9.....		محدوده پژوهش استعداد
9.....		پژوهش بلند مدت
9.....		آماده سازی کیفی (کیفیت)
9.....		برقراری ارتباط
10.....		فهمیدن و درک کردن ورزشکار
10.....		شبکه های حمایتی
10.....		محدوده تلاش برانگیز و حمایتی
10.....		اصول برپادین پژوهش طولاری مدت
11.....		حمایت مالی
11.....		ورزش هاکی

فصل دوم: مبانی نظری و پیشینه تحقیق

13.....		مقدمه
13.....		ابعاد مختلف ورزش
13.....		ورزش قهرمانی
13.....		ارکان ورزش قهرمانی

.....14	استعداد
.....15	استعداد علمی ورزشی
.....15	مراحل استعداد علمی در ورزش
.....15	۱. شناسایی و انتخاب استعداد
.....16	۲. پرورش استعداد
.....17	مدلهای پرورش استعداد
.....18	مدل محیط پرورش استعداد های ورزشی (ATDE)
.....19	مدل پرورش استعداد بلوم:
.....22	مدل افتراقی گاگن در مورد قرچه (موهبت خدادادی) و استعداد (DMGT)
.....25	مدل سئکزنتم‌های، راتونز، والن و وانگ
.....27	مدل مرحله‌های کوتاه در مورد حضور در فعالیتهای ورزشی
.....29	مدل شش مرحله ای پرورش طولاری مدت ورزشکار بالی
.....31	مدل نظری و مورزی
.....34	عوامل مرتبط با محیط پرورش استعداد
.....34	الف. تمرکز بر روی پرورش بلند مدت
.....34	ب. آماده سازی کیفی (کیفیت)
.....34	پ. برقراری ارتباط
.....35	ت. فهمیدن و درک کردن ورزشکار
.....35	ث. شبکه های حمایتی
.....35	ج. محیط تلاش برانگیز و حمایتی
.....36	ه. حمایت مالی
.....36	ورزش هاکی
.....37	تحقیقات انجام شده
.....37	الف)تحقیقات انجام شده در خارج کشور
.....41	ب)تحقیقات انجام شده در داخل کشور
.....42	جمع بندی
.....45	مقدمه

فصل سوم: روش شناسی تحقیق

45.....	روش تحقیق
45.....	جامعه آماری و روش نمونه گیری
45.....	ابزار جمع آوری اطلاعات
45.....	الف. پرسشنامه مشخصات فردی
46.....	ب. پرسشنامه محیط پرورش استعداد
47.....	روش اجرای تحقیق
48.....	روش تجزی و تحلیل آماری

فصل چهارم: نتایج و یافته ها تحقیق

50.....	مقدمه
50.....	۱. ویژگی های جمعیت شناختی پاسخ دهندگان
50.....	الف. وضعیت سن پاسخ دهندگان:
51.....	ب. سطح تحصیلات پاسخ دهندگان:
52.....	پ. سابقه ورزشی پاسخ دهندگان:
53.....	ت. سابقه قهرمانی پاسخ دهندگان:
53.....	ث. سطح ورزشی پاسخ دهندگان:
54.....	۲. توصیف خرده مؤلف های تحقیق
54.....	الف. خرده مؤلف پرورش بلندمدت:
56.....	ب. آمادگی کیفی:
57.....	پ. برقراری ارتباط
58.....	ت. درک ورزشکار:
58.....	ث. شبکه های حمایتی:
59.....	ج. محیط تلاش برانگیز
60.....	چ. اصول پرورش بلندمدت:
60.....	ح. حمایت مالی:
60.....	۳. اولویت بندی خرده مؤلف های اصلی محیط پرورش استعداد

فصل پنجم: بحث و نتیجه گیری

63.....	مقدمه
63.....	خلاصه تحقیق

.....64.....	بحث و نتیجه گیری
.....68.....	پیشنهادها
.....68.....	الف. پیشنهادهای برخاسته از پژوهش
.....69.....	ب. پیشنهادهایی جهت پژوهش های آینده
.....۷۰.....	منابع
.....۷۷.....	بجوست شماره ۱: مشخصات فردی
.....۷۸.....	بجوست شماره ۲: پرسش نامه محیط پرورش استعداد
.....۸۱.....	بجوست شماره ۳: معرفی نامه

فهرست جداول

- جدول ۱-۲: مراحل پرورش استعداد بلوم ۲۱
- جدول ۲-۲: مدل بالی در مورد پرورش ورزشکار ۳۰
- جدول ۲-۳: عوامل تاثیرگذار و موانع بر سر راه موفقیت ۴۰
- جدول ۱-۳: نتایج تحلیل عاملی تاییدی ابزار تحقیق ۴۶
- جدول ۲-۳: نتایج پایایی ابزار تحقیق ۴۷
- جدول ۱-۴: وضعیت سن پاسخ دهندگان ۵۰
- جدول ۲-۴: سطح تحصیلات پاسخ دهندگان ۵۱
- جدول ۳-۴: سابقه ورزشی پاسخ دهندگان ۵۲
- جدول ۴-۴: سابقه قهرمانی پاسخ دهندگان ۵۳
- جدول ۵-۴: سطح ورزشی پاسخ دهندگان ۵۴
- جدول ۶-۴: توصیف وضعیت خرده مقیاس اصول پرورش بلند مدت ۵۵
- جدول ۷-۴: توصیف وضعیت خرده مقیاس آمادگی کیفی ۵۶
- جدول ۸-۴: توصیف وضعیت خرده مقیاس برقراری ارتباط ۵۷
- جدول ۹-۴: توصیف وضعیت خرده مقیاس درک ورزشکار ۵۷
- جدول ۱۰-۴: توصیف وضعیت خرده مقیاس شبکه های حمایتی ۵۸
- جدول ۱۱-۴: توصیف وضعیت خرده مقیاس محیط تلاش برانگیز ۵۹
- جدول ۱۲-۴: توصیف وضعیت خرده مقیاس اصول پرورش بلند مدت ۵۹
- جدول ۱۳-۴: توصیف وضعیت خرده مقیاس حمایت مالی ۶۰
- جدو ۱۴-۴: اولویت بندی خرده مقیاسهای محیط پرورش استعداد ۶۱

فهرست شکلها و نمودارها

- شکل ۱-۲: مدل محیط پرورش استعداد ورزشی ۱۹
- شکل ۲-۲: مدل افتراقی گاگن ۲۴
- شکل ۲-۳: مدل سیگزنتمیهالی و همکاران در مورد پرورش استعداد ۲۵
- شکل ۲-۴: مدل کوتاه در مورد حضور ورزشی ۲۷
- شکل ۲-۵: مدل بیلی و مورلی در مورد پرورش استعداد در تربیت بدنی ۳۳
- نمودار ۴-۱: وضعیت سن پاسخ دهندگان ۵۱
- نمودار ۴-۲: سطح تحصیلات پاسخ دهندگان ۵۲
- نمودار ۴-۳: سابقه ورزشی پاسخ دهندگان ۵۲
- نمودار ۴-۴: سابقه قهرمانی پاسخ دهندگان ۵۳
- نمودار ۴-۵: سطح ورزشی پاسخ دهندگان ۵۴

فصل اول

کلیات تحقیق

مقدمه تحقیق:

توسعه ورزش ملی در هر کشور به چهار حوزه اصلی ورزش قهرمانی^۱، ورزش همگاری^۲، ورزش آموزشی^۳ و ورزش حرفه ای^۴ تقسیم بندی می‌گردد (۱۴). ورزش قهرمانی به علت مناسبت‌های بین‌المللی دارای اهمیت و جایگاهی خاص می‌باشد و این باعث شده که دولت‌ها توجه فراوانی را متوجه این پدیده سازند. مسابقات مختلف قاره ای و جهانی و در رأس همه آنها بازیهای المپیک به عرصه رقابت جوانان برگزیده ملتها تبدیل شده است (۴،۱۲). موفقیت کشورها در میانه‌های بین‌المللی ورزشی علاوه بر تأثیرات اجتماعی و اقتصادی، نمادی از ثبات و توانمندیهای همه جانبه آن کشورها محسوب میشود و یکی از علل سرمایه گذاری بالای کشورها در ورزش قهرمانی، از این مورد نشأت می‌گیرد (۷،۱۱).

به عبارت دیگر، حضور موفق هر جامعه‌ای در صحنه‌های بین‌المللی نشان از توان اقتصادی، سیاسی، فرهنگی و علمی آن جامعه دارد. یکی از صحنه‌های مهم بین‌المللی رویدادهای ورزشی در سطح مسابقات جهانی و المپیک است. امروزه همه کشورهای دنیا برای کسب مدالهای طلا، نقره و برنز رقابت‌های جهانی و المپیک برنامهریزیهای زیر بنایی چشمگیری میکنند (۲).

از مولفه های ورزش قهرمانی استعداد یابی^۵ است. استعدادیابی به منزله روش علمی، متداول، فاقد زیان، قانونمند و موثر با داشتن جنبه‌های مثبت دیگر برای هدایت نوجوانان به سمت ورزش قهرمانی، مورد قبول همگان است (۲).

استعداد^۶ در فرهنگ های لغت، به معنای، آمادگی، توانایی ویژه طبیعی و ظرفیت دستیابی به موفقیت تعریف شده است (۱۰،۱۳). مک کاردی^۷ (۱۹۹۸) بیان می‌کند استعداد، ویژگی فردی است که در یک بخش، گنجایش و توانایی بالاتر از متوسط افراد جامعه را در بر دارد و رتبه درصدی او بالاتر از ۵۰ است (۲۳). استعدادیابی فرایندی است که بر اساس نتایج آزمون‌هایی خاص، معیارها و شاخص های لازم شناسایی شده و کودکان به سمتی که در آن احتمال

-
- 1 . Elite sport
 - 2 . Sport for all
 - 3 . Professional Sport
 - 4 . Educational Sport
 - 5 . Talent detection
 - 6 . Talent
 - 7 . Mckardi

موفقیت دارند سوق داده میشوند (۲۰۲۳). ریلی و ویلیامز^۱ معتقدند که استعدادیابی فرایند شناسایی ورزشکاران فعلی که توان بالقوه ای برای نخبه شدن دارند(۲۳).

استعدادیابی ورزشی^۲ فرآیندی است که شامل شناسایی و انتخاب افراد با استعدادی است که تمام شرایط لازم جسمانی، مهارتی و رفتاری را برای موفقیت در یک رشته ورزشی خاص را دارا باشد(۲۳).

در حوزه تحقیقات در مورد استعدادهای ورزشی دو گرایش وجود دارد. یکی از گرایش ها مربوط به کشف و شناسایی استعداد های ذاتی ورزشکار است که سازمانها با استفاده از ارزیابی اولیه شرایط و پیش زمینههای یک ورزشکار برجسته، سعی در شناسایی این استعداد ها و پیش بینی اینکه چه کسری به موفقیت خواهد رسید می پردازند. گرایش دیگر در این حوزه پرورش استعداد است که بر روی مهارت های اکتسابی ورزشکار و کیفیت و کمیت آموزشها و تمرینات مورد نظر برای رسیدن به سطوح بالای عملکرد مربوط است (۳۶) .

در ورزش، پیشرفت از سطوح ابتدایی به سوی نخبگی فرآیند بسیار پیچیده ای است. فرآیند شناسایی شاخصها، ویژگیهای ورزشکاران نخبه و کشف افراد با استعداد برای شرکت در برنامه تمرینات سازماندهی شده و رسیدن به مقام قهرمانی، یکی از موضوعاتی است که امروزه در ورزش مطرح است. بنابراین در ورزش، انتخاب افراد با استعداد در سنین پایین و سپس پرورش، هدایت، کنترل و ارزیابی آنها در صعود به بالاترین سطح مهارت، همان استعدادیابی است(۲۳).

اگر چه باید فرآیند شناسایی ورزشکاران مستعد و پرورش آنها، با استفاده از برنامههای تمرینی منسجم، سر لوحه ای کارهای دستاندرکاران ورزش قرار گیرد ولی تنها عده ای اندکی به سطح بالایی از مهارت و قهرمانی دست میابند. بنابراین، در ورزش همانند هنر مهم آن است که افراد خیلی مستعد شناسایی و در سنین پایین انتخاب و دائما راهنمایی شوند و تا رسیدن به بالاترین درجه استادی و مهارت، مورد حمایت قرار گیرند(۲).

پرورش استعداد به آماده کردن و حضور در یک محیط بهینه برای آموزش و تمرین به منظور تحقق یافتن استعدادها، اشاره دارد و آموزش غیر رسمی مد نظر قرار نمیگیرد بلکه تاکید می -

1 . Reilly, wiliams

2 . Sport talent identification

شود که پرورش استعداد به بهترین شکل خود در محیطهای آموزشی زیر بنایی صورت می گیرد (۴۲).

بیلی و مورلی^۱ (۲۰۰۶) در زمینه پرورش استعداد بیان میکنند "بدون آموزشهای عمومی و تخصصی، افراد فرصتهای بسیاری را صرف نظر از تواناییهایشان از دست میدهند." (۲۷). در پیگیری فرایند شناسایی استعداد، ارائهی فرصتها و پشتیبانیهای کافی به ورزشکاران برای پرورش پتانسیلهای خود بصورت کامل، از طریق یک فرایند پرورش استعداد، امری حیاتی محسوب میشود. پرورش استعداد شامل ارائهی آموزشها، هدایت مربی، برنامههای رقابتی در کنار دسترسی به امکانات و تجهیزات مناسب است. پرورش استعداد یک سرمایهگذاری و فرایندی طولانی مدت است که در آن آموزشهای مناسب برای بازیکنان فراهم میآید تا استعداد خود را بفهمند و به سطوح برجسته و حرفهای دست پیدا کنند. این فرایند بطور ایده‌آل در یک محیط ساختاری و نظاممند صورت میگیرد، جایی مثل یک مدرسه یا باشگاه یا آکادمی تاکید بیشتر بر روی آموزش، یادگیری و تمرین است (۴۲).

پژوهشگران بعنوان یک راه حل امروزه بیشتر به جای شناسایی استعداد بر روی پرورش استعداد متمرکز شده‌اند پرورش استعداد یک رویکرد حساس است. زیرا محیط و روش شکل‌گیری، چالشها و حمایتها از پرورش استعدادها برای موفقیت بسیار ضروری است. در پرورش استعدادها، درک فرآیندهای موثر اهمیت خاصی دارد زیرا پرورش استعداد یک سرمایه‌گذاری طولانی مدت است (۴۱). در این تحقیق نیز تلاش بر این است که مولفه‌های موثر در محیط پرورش استعداد مورد بررسی قرار گیرد.

بیان مسأله

از دید عموم دو رویکرد در بحث استعدادیابی وجود دارد یکی گزینش زود هنگام و دیگری پرورش استعداد است. در گزینش زود هنگام افراد مستعد بالای رتبه ۷۵ گزینش و تربیت می‌شوند به دلایلی همچون پایدار نبودن رتبه فرد در بزرگسالی و انتخاب نکردن افراد مستعدی که رتبه زیر ۷۵ کسب کرده‌اند و ... این روش، روشی خوب و به صرفه نیست. در رویکرد پرورش

1 . Bailey & Morley

استعداد، استعدادیابی بایستی بلند مدت، دارای برنامه، فلسفه و اهداف باشد و بایستی برای همه فرصت برابر فراهم آورد (۸) .

امروزه علاقه به بهینه‌سازی مسیرهای پرورش استعدادها در ورزش افزایش یافته است. شاید ساده‌ترین فلسفه، تمرکز بر روی شناسایی، صرف وقت برای بررسی و تحقیق در مورد استعداد ویژه، تلاشی برای یافتن سوزن در انبار کاه باشد. به هر حال تحقیقات در سالهای اخیر نشان میدهد که این شیوه استعدادیابی (زود هنگام) مولدترین، قابل تأملترین یا حتی اخلاقیترین روش بویژه در سنین پایینتر نیست (۲۵،۴۱).

با وجود این، در بافت پرورش استعدادها، درک فرآیندهای موثر، اهمیت خاصی دارد چون پرورش استعداد یک سرمایه گذاری طولانی مدت است. در یک سیستم موفق از آغاز تا پایان ممکن است پرورش یک برنده در سطوح بالا، در حد نخبه سالها طول بکشد. بعنوان مثال، در نظریهی تمرین اجباری چنین عنوان شده است که برای رسیدن به یک تخصص حداقل ۱۰۰۰۰ ساعت تمرین اجباری لازم است (۳۱،۴۱).

به عقیده گوتی^۱ (۱۹۹۹) محیط و اجتماع، پیرامون مسائلی مانند خانواده، همسالان و شیوه زندگی جوانان سیر میکند، تحقیقات در زمینه محیط پرورش نشان میدهد که تشویق، حمایت و تجهیز منابع و تسهیلات در بسیاری از مواقع زیر بنای پرورش و تربیت استعدادها را تشکیل میدهد و حداقل در مراحل اولیه شروع کار، خانوادهها هستند که آن را نهادینه می کنند (۱۶). با وجود این، فریمن^۲ (۲۰۰۰) در این باره خاطر نشان کرد که در مقوله پرورش استعدادها هیچ برنامه کامل و ایده آلی وجود ندارد (۲۳) .

ماگوری و پیرتون^۳ (۲۰۰۰) معتقدند که تمرکز و کارایی سازمانهای ورزشی، در دسترس بودن و شناسایی منابع انسانی، روشهای مربیگری و تمرین، بکارگیری پزشکی ورزشی و علوم ورزشی همگی مولفههایی هستند که لازم است در شناخت فرآیند پرورش استعداد ورزشکاران بررسی و مورد تجزیه و تحلیل قرار گیرند (۴۰).

1 . Cote
2 . Freeman
3 . Maguire and pearton

بیکر و هورتون^۱ (۲۰۰۴) نیز اهمیت فرهنگ، منابع آموزشی و حمایت خانواده را به عنوان فاکتور های اجتماعی فرهنگی تاثیرگذار بر پرورش استعداد برشمردند (۲۸).

در پژوهش دیگری که ولفندن و هالت^۲ (۲۰۰۵) انجام دادند به این نتیجه دست یافتند که در پرورش استعداد ۶ فاکتور (حمایت عاطفی، حمایت محسوس، حمایت اطلاعاتی، فداکاری، فشار و رابطه با مربیان) تاثیر گذار میباشد (۵۰).

مارتین دال و همکاران^۳ (۲۰۱۰) مشخصه ها و مولفه های یک محیط پرورش استعداد کارآمد برای ورزش را طراحی کردند. این مولفه ها شامل پرورش بلندمدت، فراهم کردن کیفیت، ارتباطات، درک ورزشکار، شبکه های حمایتی، محیط حمایتی و تلاش برانگیز، اصول پرورش بلند مدت می باشد (۴۱،۴۷) که در محیط پرورش بایستی بر آنها تاکید شود.

استعدادیابی در ایران پیشینه طولانی ندارد و در سالیان گذشته به طور پراکنده، درباره خصوصیات ورزشکاران نخبه و بیشتر در قالب پایان نامه های دانشجویی، پژوهشهایی انجام گرفته است. پژوهش های صورت گرفته در زمینه استعدادیابی بیشتر بر حوزه شناسایی و کشف استعداد تاکید شده و در زمینه پرورش استعداد توجه کمتری صورت گرفته است. بیشتر فعالیت های استعداد یابی، با شکل گیری پژوهشکده در سال ۱۳۷۷ و توجه مسئولین این نهاد و گام برداشتن در مسیر استعدادیابی در فدراسیونهای ورزشی و برنامه ریزی برای آینده تیم های ملی انجام شده است (۲۳). با توجه به سابقه اندک استعدادیابی در ایران و پژوهش های انجام شده محدود در زمینه پرورش استعداد و نبود یک مدل و چارچوب مشخص در محیط پرورش تلاش شد که در این زمینه پژوهش شود.

در سطح جهان تحقیقاتی در مورد فاکتورهای مرتبط با استفاده از مهارت و تخصص در ورزشها صورت گرفته است. اما در کشور ما و خصوصا در ورزش هاکی چنین تحقیقی انجام نشده است. با توجه به اطلاعات بدست آمده از اداره کل ورزش و جوانان استان مرکزی در جهت اینکه کدام هیات ورزشی در زمینه استعدادیابی و پرورش استعداد فعالیت دارد مشخص شد ورزش هاکی چندین سال است با تاکید بر استعدادیابی و پرورش استعداد پیشرفت های خوبی داشته است. کسب موفقیت های شایسته در ورزش هاکی استان مرکزی پژوهشگر را بر آن

1 . Baker and Horton
2 . Wolfenden and Holt
3 . Martindal et al

داشت تا به شناسایی و شناخت صحیح از فرایند پرورش استعداد در ورزش هاکی استان مرکزی بپردازد. از این رو در این مطالعه به دنبال بررسی فاکتورهای مرتبط با پرورش استعداد در ورزش هاکی هستیم و تلاش میکنیم به این سوال پاسخ دهیم؛ وضعیت محیط پرورش استعداد در ورزش هاکی استان مرکزی چگونه است؟

اهمیت و ضرورت تحقیق

توسعه ورزش قهرمانی در هر کشور پیش زمینه کسب موفقیت در رقابت های جهانی و بین المللی است. امروزه دولتها سرمایه گذاری زیادی در بخش ورزش قهرمانی انجام می دهند، زیرا موفقیت ورزشکاران یک کشور در رقابت های بین المللی به طور کلی تقویت کننده وجهه و اعتبار آن کشور در عرصه جهانی میباشد و در چند دهه گذشته رقابت بین کشورها برای به دست آوردن مدالها در رقابتهای بینالمللی شدت بالایی گرفته است. مسئولین و دست اندرکاران ورزش به دنبال راهکارهایی هستند که چگونه بتوانند در عرصه جهانی موفقیت بیشتری کسب کنند(۷).

همانطوری که بیان شد یکی از مولفه های ورزش قهرمانی استعدادیابی است. استعدادیابی در ورزش دارای مزایای زیادی همچون کاهش زمان رسیدن به اوج عملکرد، صرفه جویی در سرمایه گذاری، ارتقای بهره وری ورزش قهرمانی، هدایت افراد به سمت رشته های متناسب از نظر جسمانی و روانی، افزایش اعتماد به نفس، فرصت ارتباط با متخصصان و ... میباشد(۴).

پژوهشگران امروزه بر روی پرورش استعداد که یکی از مراحل استعدادیابی است تاکید دارند و اهمیت این موضوع با در نظر گرفتن اینکه پرورش استعداد یک پروژه بلند مدت است مشخص می شود. ورزشکاران در طول زمان پرورش با چالشهایی مواجه هستند که شناسایی آنها می تواند کمک خوبی در جهت تبدیل شدن آنها به قهرمانان جهانی باشد.

در این پژوهش شناخت و بررسی عوامل مرتبط با پرورش استعداد میتواند روند پیشرفت و تکامل ورزشکاران هاکی برای رسیدن به موفقیت و قهرمان شدن را تسریع نماید. بنابراین شناسایی عوامل مرتبط با محیط پرورش میتواند به مدیران و برنامه ریزان ورزش هاکی در جهت تدوین و برنامه ریزی صحیح در دوران پرورش استعداد کمک کند که هر چه زودتر و صحیحتر به اهدافشان برسند.